

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *Adalet Bakanı* tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'nci ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim
30.01.2026.

Nevroz UYSAL ASLAN

Şırnak Milletvekili

Ceza infaz kurumları, hukuken yalnızca kişi özgürlüğünün sınırlandığı; buna karşılık insan onurunun, ifade özgürlüğünün, mülkiyet hakkının, haberleşme ve düşünsel üretim alanlarının devlet güvencesi altında olması gereken kurumlardır. Oysa Türkiye'deki güncel uygulamalar, ceza infaz kurumlarının, mahkumiyet kararlarının infazıyla sınırlı alanlar olmaktan çıkarılarak, cezaevinde bulunmanın bizzat kendisini kişinin yaşamının tüm boyutlarını kapsayan, hukuki sınırları belirsiz ve idari-yargısal yorumlarla sürekli genişletilen bir yönetim ve cezalandırma alanına dönüştürdüğünü göstermektedir

Bu durumun en somut ve güncel örneği: Kor Kitap Yayınevi temsilcisi hakkında, cezaevinde bulunan tutuklu yazar ve editörler Tonguç Ok ile Necip Baysal'a, yayınevleriyle yaptıkları sözleşmeler kapsamında telif ödemesi yapılmasının 'örgüte finans sağlama' kapsamında değerlendirilerek soruşturma konusu edilmesi ve bu gerekçeyle 'konutu terk etmeme' şeklinde adli kontrol tedbiri uygulanmasıdır. Bu işlemle birlikte ilk kez, cezaevinde bulunan bir yazarın fikrî emeğinin hukuki karşılığı olan telif hakkı, yalnızca mahpus yönünden değil; yayınevi faaliyeti yürüten üçüncü kişiler bakımından da doğrudan suç isnadının konusu haline getirilmiştir.

Bu yaklaşım, hukukun klasik suç teorisiyle de infaz hukukunun temel ilkeleriyle de bağdaşmamaktadır. Çünkü burada artık suç isnadı, fiile değil; statüye, ilişkiye ve varoluşa yönelmektedir. Paranın kaynağı, kullanım alanı ve denetimi tartışılmaksızın, salt cezaevi koşullarında bulunmak, yapılan her işlemi potansiyel suç "nesnesine" dönüştürmektedir.

Daha önce 75 yaşındaki Hatice Yıldız örneğinde olduğu gibi, cezaevindeki yakınlarının kantin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla gönderilen 300 TL'nin "terörün finansmanı" olarak değerlendirilmesi; bugün ise telif ödemelerinin aynı kategoriye sokulması, bu uygulamaların istisnai değil, kurumsallaşan bir yönelim olduğunu göstermektedir.

Cezaevinde, devletin tam denetimi altında bulunan para akışlarının dahi "örgüt finansmanı" olarak nitelendirilmesi; cezaevi idaresini fiilen hem denetleyen hem suçun zeminini kuran hem de suç üreten bir merci konumuna yerleştirmektedir.

Bu bağlamda;

1. Kor Kitap Yayınevi temsilcisi hakkında, tutuklu yazar ve editörler Tonguç Ok ile Necip Baysal'a telif ödemesi yapılmasının "örgüte finans sağlama" kapsamında değerlendirilmesi hangi maddi olguya, hangi para akışına ve hangi kullanım alanına dayandırılmıştır?
2. Yayınevi ile yazar arasındaki, hukuken geçerli bir sözleşmeye dayanan telif ödemesi hangi gerekçeyle suç faaliyeti olarak kabul edilmiştir? Bu yorumu mümkün kılan açık bir yasa hükmü var mıdır, varsa hangisidir?
3. Cezaevinde bulunan bir kişinin fikrî emeğinin karşılığı olan telif hakkının kullanılması ve ödenmesi, Bakanlığınızca ifade özgürlüğü ve sanat özgürlüğü kapsamında mı, yoksa suç faaliyeti kapsamında mı değerlendirilmektedir?
4. Cezaevinde, idarenin tam denetimi altında bulunan bir kişiye yapılan telif ödemesinin "örgüte finansman" oluşturduğu iddiası, fiilen cezaevi idaresinin bu finansmana imkan sağladığı anlamına gelmemekte midir? Bu durumda idarenin hukuki sorumluluğu nasıl açıklanmaktadır?
5. Hatice Yıldız örneğinde olduğu gibi, cezaevindeki yakınların kantin ihtiyaçları için gönderilen paraların ve bugün telif ödemelerinin aynı suç kategorisine sokulması, Bakanlığınızın cezaevlerini fiilen "suç üretim alanı" olarak tanımladığı anlamına mı gelmektedir?

6. Cezaevinde bulunan bir kişinin ekonomik ilişkilerinin tamamının potansiyel suç alanı olarak görülmesi, ceza sorumluluğunun şahsiliği, belirlilik ve öngörülebilirlik ilkeleriyle nasıl bağdaştırılmaktadır?
7. Telif ödemesi nedeniyle üçüncü kişiler hakkında "konutu terk etmeme" şeklinde adli kontrol tedbiri uygulanması, Bakanlığınızca yayıncılık faaliyetinin ve editoryal ilişkinin kriminalize edilmesi olarak görülmekte midir?
8. Cezaevinde bulunan kişilerin telif, miras, bağış ve benzeri tüm yasal gelirlerinin suç isnadına konu edilmemesi için Bakanlığınızın belirlediği açık, yazılı ve bağlayıcı bir kriter mevcut mudur?
9. Ceza infaz kurumlarının, mahpusun yalnızca özgürlüğünün değil; ekonomik varlığının ve düşünsel üretiminin de hedef alındığı alanlara dönüştüğü yönündeki tespitler Bakanlığınızca kabul edilmekte midir? Bu yönde bir iç denetim veya mevzuat çalışması yapılmakta mıdır?
10. Kor Kitap dosyası ve Hatice Yıldız örneği başta olmak üzere, telif ve para transferlerinin "örgüt finansmanı" kapsamında ele alındığı tüm soruşturma ve kovuşturmaların sayısı kaçtır? Bu dosyalarda bugüne kadar verilmiş kesinleşmiş mahkumiyet kararları var mıdır?
11. Cezaevlerinde telif ödemeleri ve mahpus yakınlarının yaptığı para transferleri konusunda, cezaevi idarelerine ve savcılıklara yön veren bir Bakanlık görüşü, genelgesi ya da talimatı bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa kamuoyuna neden açıklanmamıştır?